

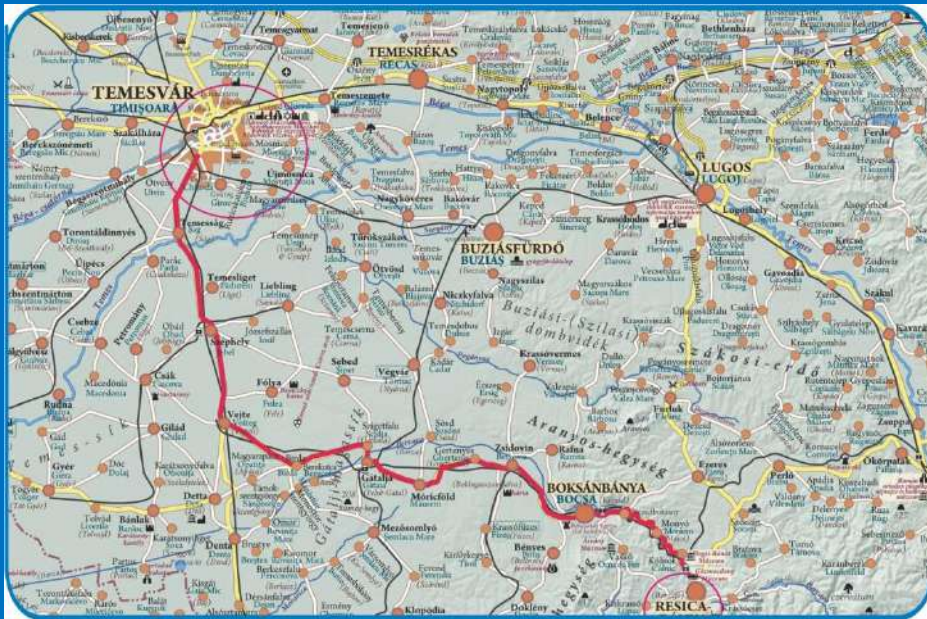
Román-Bánsági tanulmányút 2023 az Al-Duna Vaskapu szakasz és Krassó-Szörény megye

Összeállította: Firbás Zoltán saját felvételekkel, térképekkel (2023)
kiegészítve Balázs István temesvári túravezető útleírásaival
valamint történeti háttérrel

A bejárt útvonal:

1. nap: Szeged – Kiszombor – Temesvár
(átutazva)– Boksánbánya –
Resicabánya (mozdony múzeum) – Stájerlakanina
– Bigér-vízesés- Ógerlistye vízimalmok völgye –
Herkulesfürdő, Magic panzió
2. nap: Herkulesfürdő – Orsova kikötőből hajózás-
Vaskapu, Kazán-szoros – Szörényvár (séta) –
Orsova (séta) — Herkulesfürdő (séta)
3. nap: Herkulesfürdő – Kazán-szoros autóbusszal
hegyi úton Szentlászlóvárig– csónakokkal
Ómoldova szigetre, (Galambóccal szemben)
szigeten túra, vadlovak megtekintése, utána
Lászlóvára Duna-parti teraszon ebéd, fürdés,
vissza a Duna menti úton délután– Herkulesfürdő
4. nap: Herkulesfürdő – Lugos (séta) – Buziásfürdő
(séta) – Temesvár átutazás– Kiszombor –
Szeged érkezés

A bejárt út teljes térképe nagyjítható linken:

https://drive.google.com/file/d/1hDu5kcOcwrpgJ7S0XkYAiB_MNPPxA5o9/view?usp=sharing

<https://drive.google.com/file/d/1b8qvHiP1ct0XAHhJrligthb3xFsnR5bi/view?usp=sharing>

<https://drive.google.com/file/d/1b8qvHiP1ct0XAHhJrligthb3xFsnR5bi/view?usp=sharing>

Al-Duna térség domborzati áttekintő térképe

https://drive.google.com/file/d/1BYZBkVc_rzQXZdvAzcurlYepiQilQ8LU/view?usp=sharing

AL-DUNA KAZÁN-SZOROS ORSOVÁTÓL fölfelé hajózva

A folyam a Nagy-Kazán-szoros térségében a legkeskenyebb, csupán 150 méter, itt a sziklafal átlag 200-300 méterrel tornyosul a Duna fölé. A Kis-Kazán-szoros valamivel szélesebb, körülbelül 200 méter. A két kazán között található a dunatölgyesi kiöblösödés, itt a legmélyebb a Duna, mélysége meghaladja a 90 métert is. A térség a Kazán-szoros neve valószínűleg a meder alján lévő mélyedésekről (üstökről, kazánokról) eredt.

AL-DUNA Kis-Kazán-szoros

Al-Dunai Túrajegyzet Európa legnagyobb folyami
szurdokvölgye 2019.

<https://www.youtube.com/watch?v=bPUK0jtjuqQ&t=4874s>

Al-Dunai Túrajegyzet 1. rész: "Vaskapu" 2019.

<https://www.youtube.com/watch?v=ADEQ9Cy6Vo0&t=2552s>

47 perctől fentről a szerb jobb part fölötti sziklákon mászva
1 óra 22 perctől a senki szigete, Ada Kaleh azaz „szigetvár „

Al-Duna-Kilépés a Vaskapun Orsovánál

https://www.youtube.com/watch?v=OJ8ZYPoM_dc

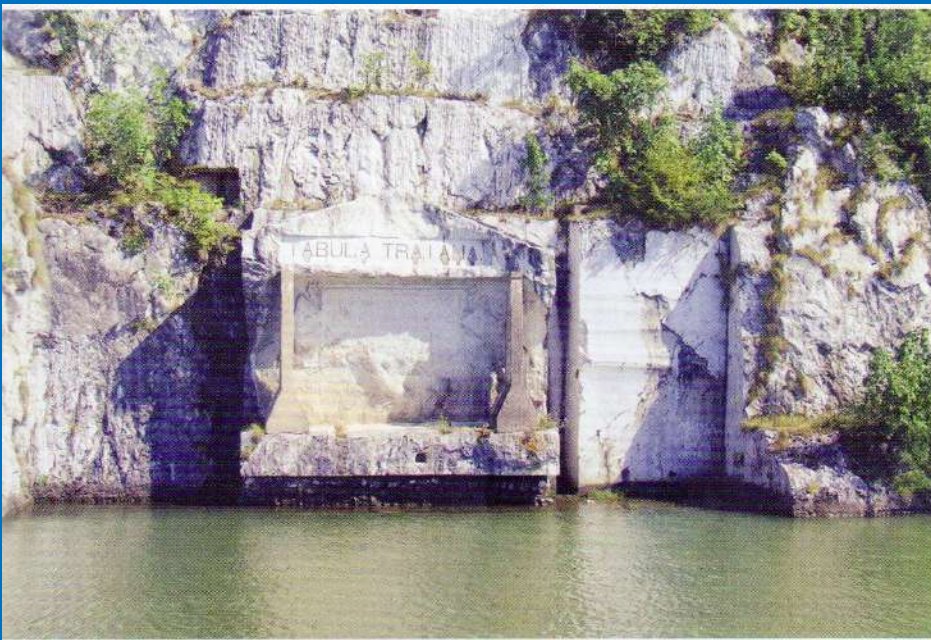
A Kis-Kazán-szoros előtt a Mrakonia patak torkolatán áthaladó híd feletti meredek sziklába van vésve **Decebal dák király arcmása**. Az 1994-2002 között faragott szobor Európa valószínűleg második legnagyobb kőszobra, az arc magassága 40 méter, szélessége 25 méter, az orrának a mérete is körülbelül 6 méter.

AL-DUNA

Kis-Kazán-szoros

Traianus emléktábla jobb parton
Hutter Géza 1890 évi felvétele

Trajánusz császár emléktáblája (a Duna szerbiai oldalán)

A szoros teljes szépsége csupán hajóról tekinthető meg, az autóútról nem igazán vehető ki a közel kétezer éves „*Tabula Traiana*” emléktábla sem, amely Trajánusz császár sziklába épített útjának állít emléket a szerb oldalon. A Duna felduzzasztásakor a tábla víz alá került volna, de más emléktáblákkal ellentétben a jugoszláv hatóságok kiemelték és egy jóval magasabb, védettebb részen helyezték el.

a tábla leírása:

<https://hu.museum-digital.org/object/834077?navlang=hu>

AL-DUNA

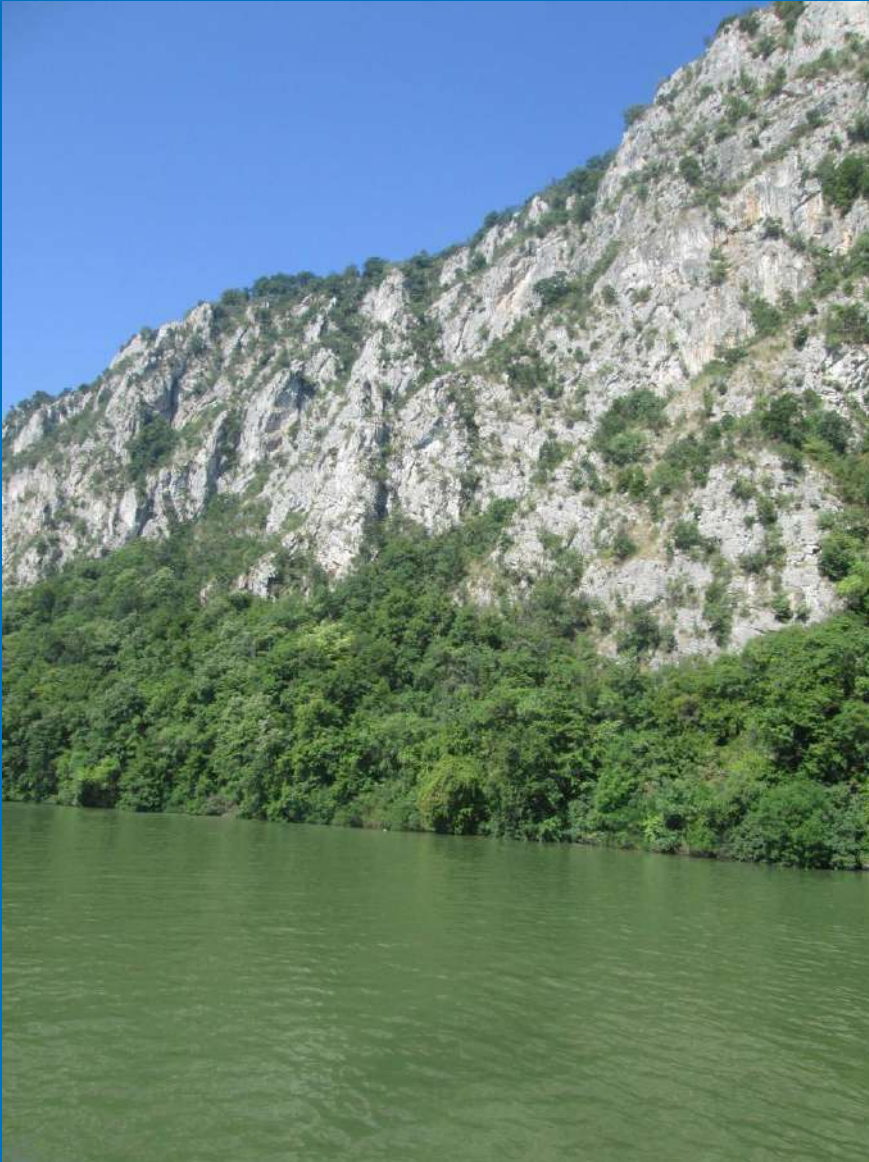
Dunatölgyesi-öblözet

Dunatölgyes (Dubova) település idegenforgalma az utóbbi években nagyot fejlődött: gomba módra nőttek ki az új panziók, szállodák. Az eddig a Duna partján haladó autót a faluba érve rövidebb időre elhagyja a folyamot.

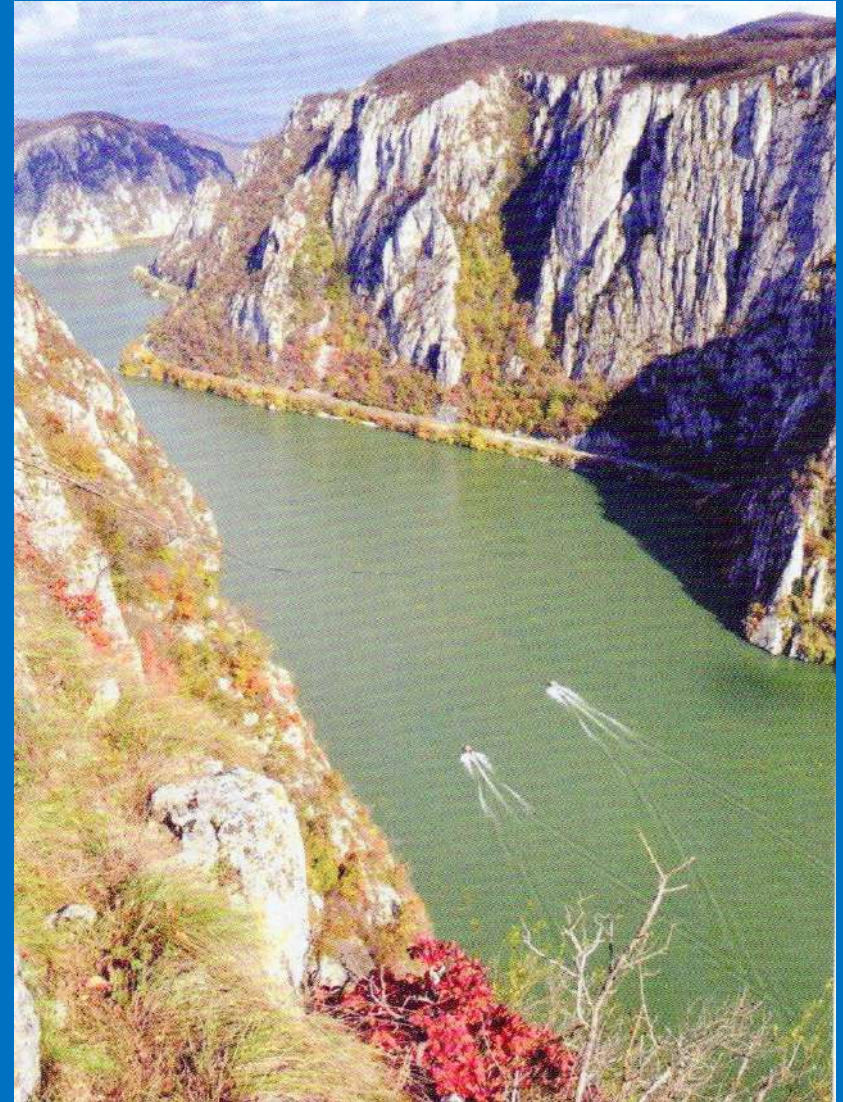
Orsova felől jövet a 600 lakosú település kijáratánál található kiskocsmától indul egy jelzett turistaút (sárga háromszög jelzés) a Kazán-szoros tetejére. Alig 45 perces gyaloglás után, egy nem túl meredek erdei úton elérhető a Kazán-szoros sziklás pereme. A látvány szédítő, hiszen a Duna vize körülbelül 500 méterrel alattunk kanyarog.

Nagy-Kazán szoros balpart (román oldal)

Kép: Firtás Z.

Nagy-Kazán szoros
szemben a szerb oldal

Kép : Balázs István útleírás

Nagy-Kazán szoros balpart (román oldal)

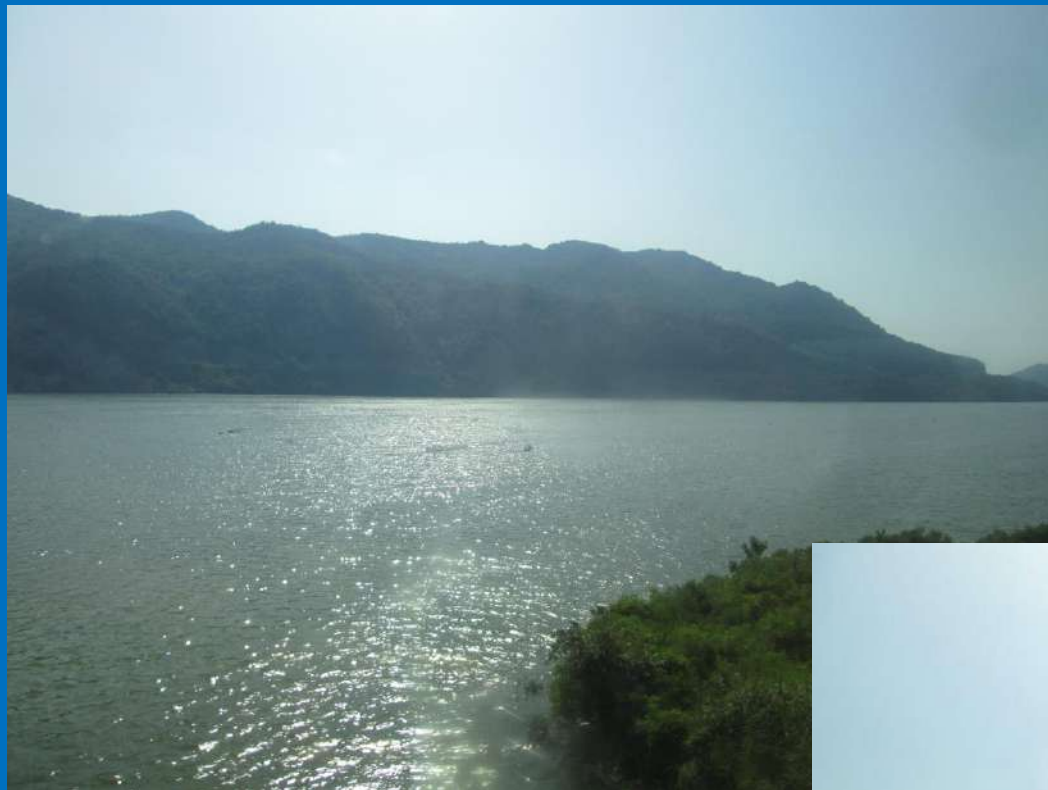
Egykori képeslap a sziklába vágjt Széchenyi-útról és az eredeti emléktábláról

Alsó-Kazánrészlet Széchenyi-emléktáblával

A Nagy-Kazán-szoros romániai oldalán 2018. május 26-án felavatták az Al-Dunát hajózhatóvá tevő gróf Széchenyi István emléktábláját. Az emléktábla csak a Duna vizéről tekinthető/közelíthető meg, és azon a helyen állították újra, ahol a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet által, 1885-ben állított eredetije - a Vaskapu I. vízi erőmű megépítése során - örökre hullámsírba került. Az emléktáblát a Magyar Hajózásért Egyesület állíttatta újra a magyar külügyminisztérium támogatásával.

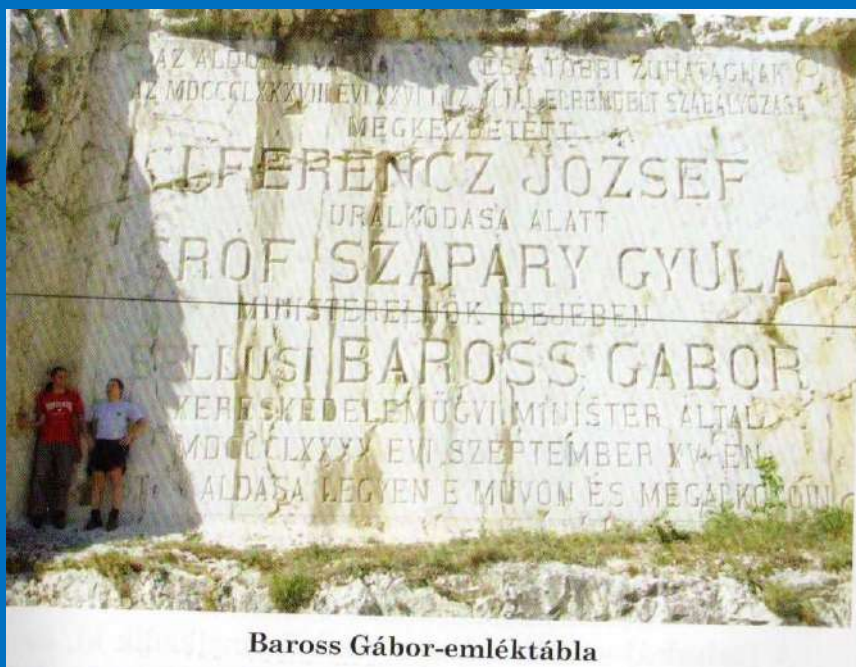

Drenkó vára-Greben
fok között a szerb
oldal fentről

Vaskapu-tó, Greben-szirt

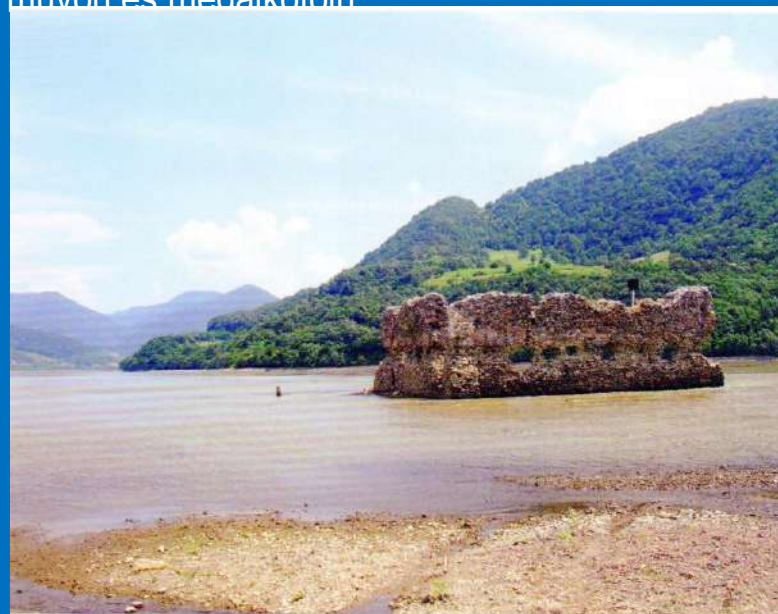

Vaskapu-tó és Galambóc között

A hatalmas Baross-emléktábla Lászlóvár település közelében, a fennmaradt eredeti Széchenyi-út mentén található a falba vésve. A 10x7 méteres emléktábla a Duna partján 1036,3 folyamkilométernél sértetlenül megtalálható. szövege: „Az aldunai vaskapunak és a többi zuhatagnak az MDCCCLXXXVIII évi XXVI t. cz. által elrendelt szabályozása megkezdett I. Ferencz József uralkodása alatt gróf Szapáry Gyula minisiterelnök idejében Bellusi Baross Gábor kereskedelemügyi minisiter által MDCCCLXXXX [1890] évi szeptember XV-én. Isten áldása legyen e művön és megalkotóin”

Drankó várát várat közvetlenül a Duna bal partjára építették a XIV. században, azzal a fontos célkitűzéssel, hogy helyőrsége bármikor lezárhassa az utat belülről a Duna-szorosban. Szerepét az osztrák uralom alatt elvesztette: ekkor már csupán egy őrállomás működött benne. Napjainkban még meg lehet figyelni a Dunában a várfal vízből kilátszó maradványait.

Drankó várának maradványai a Dunában

Galambóci-szoros

A László-vár maradványa Lászlóvára településtől délre egy dombtetőn, közvetlenül a Duna partján magasodik. A falu felől egy ösvényen lehet megközelíteni, a dombtetőről kitűnő kilátás nyílik a szemközti Galambóc várara, valamint a Duna vizéből kiemelkedő Babakáj sziklára. A várat Zsigmond király 1427-1428 telén építette azzal a céllal, hogy segítségével visszafoglalja a török kézre került szemközti Galambóc várát.

Lászlóvárát használta 1482-ben a török elleni csatái során Kinizsi Pál, Temesvár várkapitánya. A várat - valószínűleg a törökök - a XVI. században lerombolták

1880-as évek Moldova- sziget katonai térképen

https://drive.google.com/file/d/1IRA1NPcqBg20T2Axyd_wXrhhTIGfKxnkL/view?usp=sharing

Galambóci-szoros

Galambóc vára (a Duna szerbiai oldalán)

Legveszélyeztetettebb az **Al-Duna szerbiai szakasza** volt, ezt mindössze néhány Anjou-kori végvár őrizte. Az 1419-ben felépített **Szőrény vára** és az 1427-ben megszerzett kulcsfontosságú Nádorfehérvár között a Duna mentén 11 új vár épült az 1420-as években. A legjelentősebb **Szentlászlóvár** volt, amelyet maga Zsigmond emeltetett a török határvárral **Galambóccal szemközt**. A többi munkálatot a legérdekeltebb, a király kedvelt olasz hadvezére, *Ozorai Pipo temesi ispán* irányította. A végvári rendszer kiépítése óriási összegeket emésztett fel, így nem csoda, ha a továbbiakban már alig bővítették. Egy évszázadon át, Nádorfehérvár török kézre kerüléséig (1521) a határvédelem terhe főként a *Zsigmond* idején kiépült végvárvonatra és a mögöttes területre (Temesköz) nehezedett, ahol állandósultak a török betörések és ezzel a gazdasági bizonytalanság. (Kókai Sándor tanulmányából)

Galambóci vár szerb videó 3 perc

<https://www.youtube.com/watch?v=wtxHT3ZtOgc&t=11s>

Galambóc várát most nagyon érdemes bejárni is, romhalmaz volt az egész, de ott is alapítottak egy "Várkapitányságot" amihez pénzt is hozzárendeltek. Rá se ismerne az egykori gazdája!

Miléna sóhaja a galambóci vár legendája

<https://cartourmagazin.hu/galamboc-vara-az-eroditmeny-rovid-tortenete-erdekessegei.html>

Al-Duna – Kilépés a Vaskapun

Hazajáró Balázs Istvánnal, 25 perc

<https://www.youtube.com/watch?v=dsep5ozWaMs&t=4s>

Lásd úgy a Kazán-szorost, ahogyan még soha, földön, vízen és levegőben a Duna folyam mellett.

<https://www.youtube.com/watch?v=1rh1FCoMaKQ>

A Kazán-szoros földön, vízen és levegőben a Duna folyam mellett

<https://www.youtube.com/watch?v=1rh1FCoMaKQ>

2021 decemberi videó 12 percben

Bánság és Al Duna kirándulás 2017.10.20.-22.

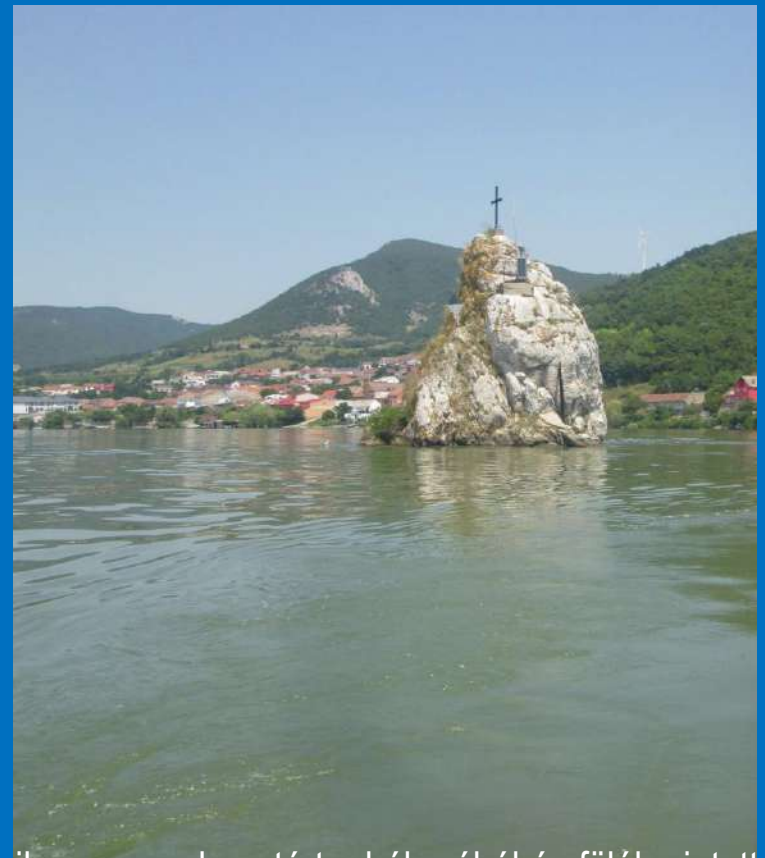
<https://www.youtube.com/watch?v=cjYloZElyA8>

Babakáj szikla

A Babakáj (Nagyapó) szikla legendája:

"Másik közismert rege a Babakáj (törökül: Nagyapó) szikla legendája. A szikla a Duna medréből áll ki. Egykoron ötven méter magasra emelkedett ki a Duna vízből, de ma már a duzzasztás miatt csak a csúcsa látszik. A rege szerint akkoriban a vitéz Mehmed pasa volt a galambóci vár kapitánya. Háremének legszebb hölgye a szerb Miléna volt. Miléna a pasa engedélyével minden éjjel az elhagyatott Babakáj sziklához csónakázott ki sétálni. Egyszer, amikor a pasa épp háborúban volt, itt találkozott a szemközti magyar vár kapitányával, Demeterrel. A fiatalok szerelembe estek. Amíg a pasa a háborúban volt, minden éjjel a sziklán találkoztak. Ehhez a fiatal kapitánynak minden éjjel a Duna legveszélyesebb szakaszán kellett átkelnie, amely a szikla és a Szent László vár között húzódott.

Amikor a pasa hazatért a háborúból és fülébe jutott az eset, éktelen haragra gerjedt és **bezárta a lányt a vár legmagasabb tornyába**. Demeter megtudván ezt egyik éjjel áthajózott a másik partra. Betört a hárembe és elrabolta a lányt. A pasa azonban utánuk ment és a sziklánál utol is érte őket. Megölte Demetert, majd **Milénát odaláncoltatta a szikla legmagasabb csúcsához. Ott halt meg szerencsétlen**. Csendes nyári éjjelen ma is lehet hallani a lány sóhajtását, ahogy siratja kedvesét."

Ómoldova-Galambóc-Lászlóvára öblözet

Fönt: Lászlóvára
Lent a település folyóra néző
vendéglátó terasza

Ómoldova-sziget

Ómoldovától mintegy három kilométerre a Duna vizében fekszik a vadregényes **Osztrov szigete**, amely csak csónakkal közelíthető meg Lászlóvárról (Coronmi) vagy Omoldováról.

A számos madárpopuláción kívül körülbelül 100 vándor is él a szigeten. Egy helyi legenda szerint a szigeten található földhalom alatt van eltemetve Attila, a hunok királya három kedvenc lovával. A szigeten a 80-as években egy rézmeddőhányó-lerakatot akartak létrehozni. Ahhoz, hogy könnyebben áthozzák a hulladékot, egy híd építésébe kezdtek, amely nem készült el teljesen

AL-DUNA Ómoldova-sziget

csónakkal a szigetre

AL-DUNA- Orsovai öböl

A Cserna-folyó Dunába ömlő öbölszerű torkolatától délre, a Duna bal partján fekvő Orsova napjainkban Mehedinti megye része, 13 ezer fős lakossága zömében román.

A mostani Orsova már nem az eredeti település helyén fekszik, mivel a Duna vize az 1972-ben átadott vízi erőmű miatt megemelkedett, elöntve a régi várost, három közeli falut valamint a mesés, keleti hangulatú Ada Kaleh szigetét. Az érintett helységek lakóinak nagy részét az 1966-1971 között panelházakkal újraépített Orsovára telepítették át.

A XIX. század végére sikerült a magyar mérnököknek Orsovánál elérni azt a bravúrt, hogy olyan csatornát építsenek a Duna közepén, amely az év nagy részében hajózható volt, megszüntetve ezzel a régi akadályokat, ami miatt a rakományt ki kellett rakodni, és a sziklába vésett utakon továbbvinni, míg a Duna ismét csendes lett. A csatorna 1896. évi átadásánál jelen volt a környék három országának uralkodója. A korabeli magyar sajtó rossz szájízzel tárgyalta, hogy az ünnepségen a magyar zászlót ki sem tették, és a magyar himnuszt el sem játszották, annak ellenére, hogy a magyar kormány koronamilliókat költött a nagyszabású építkezésre.

Al-Duna Orsova

1849. augusztus 23-án Orsova közelében egy vizenyős területen (az Allion-hegy lábánál, a Vercsorova patakhoz közel) ásta el a menekülő Szemere Bertalan miniszterelnök a kormánytagok egy csoportjával, Házmán Ferencsel, Lóródi Edével és Grimm Vincével a Szent Koronát és a koronázási jelvényeket. A felbecsülhetetlen értékű jelképek több mint négy évet rejtőztek a földben, amíg 1853. augusztus 8-án nyomukra bukkantak egy facsoport alatt. Azon a helyen, ahol a Szent Koronát és a koronázási ékszereket megtalálták, 1856-ban épült a „Korona-kápolna”. A kápolna a dunai vízlépcső megépítése következtében került végleg hullámsírba.

Az 1976-ban átadott római katolikus templom, amelyet Hans Fackelmann tervezett, modern stílusban. A templomban német, magyar, román és cseh nyelvű miséket is tartanak. A templom bejáratánál, jobboldalt 2004. május 1-én a Magyar Szent Korona Szövetség háromnyelvű emléktáblát állított, amely felidézi a Szent Korona Orsovához fűződő történetét.

Orsova, Ada Kaleh szigete

Ada Kaleh regényes története 10 old)

<https://drive.google.com/file/d/16QCrfR8WTbYk0Ro0W0aMBT8h2igiNa59/view?usp=sharing>

Ada Kaleh szigete már csak képeken csodálható meg, a dunai vízlépcső kialakítása során a folyó felduzzasztott vize örökre elnyelte. A sziget három kilométerrel Orsova alatt helyezkedett el, ahol most az azonos nevű közúti viadukt található. Az 1800 méter hosszú és 500 méter széles sziget lakóinak 90%-a török nemzetiségű volt, ezért a köznyelv még „**török Orsovának**” is nevezte. A sziget neve törökül „szigetvárat” jelent, mivel volt a szigeten egy erőd, amit 1689-ben az osztrák Veterani tábornok emelt. Kitűnő fekvése miatt a történelem folyamán többször is gazdát cserélt az osztrákok és törökök között, 1691-ben rövid időre Thököly Imre foglalta el török segítséggel. Az 1878-as berlini béke után az Osztrák-Magyar Monarchia igazgatása alá került, annak ellenére, hogy a sziget a török szultán tulajdona maradt. 1913. május 15-én Krassó-Szörény vármegye főispánja, Medve Zoltán hadilobogó alatt áthajózott Orsováról Ada Kaleh szigetére, és miniszterelnöki felhatalmazással magyar közigazgatás alá vonta. A sziget lakói különleges jogokkal rendelkeztek: adó- és vámmentességet élveztek, valamint felmentették őket a katonai szolgálat alól.

Al-Duna Orsova, Ada Keleh szigete

1880-as évek a régi Orsova és Ada Kaleh szigete osztrák katonai térképen

https://drive.google.com/file/d/117vINVQDKA_BeX--ZSZ9Zwdd5CyCH_sj/view?usp=sharing

A sziget 1923-ban került Romániához. Az itt élők évszázadokon keresztül gyümölcs- és dohánytermesztéssel, éjszakánként pedig csempészéssel foglalkoztak. Híres volt a homokban főzött török kávé és a rahát. A sziget szűk utcácskái, a bazár, a vár, a nagymecset és a török építészet sajátosságait magában foglaló számos épület valódi keleties hangulatot varázsolt az oda látogatók szeme elé.

1969 tavaszán a sziget lakosait kitelepítették, az erődítményt és számos más épületet felrobbantottak. Ekkor a településen 168 ház volt, 680 lakossal. **1969 nyarán az erődszigetet véglegesen elöntötte a felduzzasztott Duna vize.** Az erőd egyes részeit, a mecsetet, bazárt, a temetőt a közelben található Simán szigetén újra felépítették, de a sziget hajdani lakossága már nem költözött át, nagy részük az új Orsovába, Dobrudzsába, valamint Törökországba telepedett át. Az Ada Kaleh-i mecset 16 méteres nagyszőnyege a konstancai mecsetben található. A szigetet bemutató kisebb kiállítás megtekinthető a Vaskapu I. erőmű múzeumában. Egyes vélemények szerint Ada Kaleh szigete lehetett a mintája Jókai Mór Az arany ember című művében szereplő Senki szigetének.

Al-Duna Vaskapu I. erőmű

A VASKAPU VÍZI ERŐMŰVEK

Körülbelül 15 km távolság megtétele után a Vaskapu I. vízi erőmű (Portile de Fier I) tárul a szemünk elé. Az erőművet 1964 és 1972 között építették, elkészültekor a világ legnagyobb vízi erőművei között tartották számon 2x2052 MW kapacitásával. A fő gát 441 méter hosszú és 60 méter széles, 2 milliárd köbméter vizet duzzaszt 33 méter magasra. Az erőmű felső részén a Romániát Szerbiával összekötő autótút halad át határátkelővel, belsejében a térséget és az erőművet a turisták számára bemutató, kissé gyengécske múzeum található.

A Vaskapu II. vízi erőmű (Portile de Fier II) 1977 és 1984 között épült, eredetileg 2x216 MW kapacitással, lejjebb a Dunán, a szerb Negotin és a román Gruia település táján, a bolgár határ közvetlen közelében. A kapacitást később kisebb módosításokkal emelni tudták. Mindkét erőművet szimmetrikusan építették, külön külön energiatermelő egységekkel a két ország számára és zsilipekkel a folyó mindkét oldalán, a hajózás számára. A dunai egyezmény értelmében a hajók számára a zsilipelés ingyenes

Vaskapu csatorna létrehozása 3 oldal képekkel, 2016

<https://drive.google.com/file/d/1uUY1c5GPtaQpOLr6DM7IVgXAu2v2CyTU/view?usp=sharing>

Szörényvár Drobeta-Turnu Severin

1291-ben a vár a havasalföldi vajdasághoz került, majd 1419-ben Zsigmond király egy sikeres balkáni hadjárata során visszacsatolta a Magyar Királysághoz. Hunyadi János kormányzósága idején az erődítmény fontos pillére lett a magyar végvárrendszernek, egészen a XVI. századig, amikor török kézre került. Ezt követően soha nem került már vissza a Magyar Koronához

Szörényvár a történelmi Bánság és Havasalföld találkozásánál a Duna bal partján található százezres nagyváros. 1227-ben IV. Béla a kunok ellenőrzésére létrehozta a Szörényi bánságot.

A vár, amely a Duna közelében, egy árnyas parkban látható felújítva, valószínűleg a mongolok elvonulása után épült, 1247-1250 között. A várban püspöki székesegyház is épült, ennek az alapjai ma is megtekinthetők.

Turnu Severin-Szörényvár leírása (4 oldal képekkel)
<https://drive.google.com/file/d/1yYc2C8WeHmwsWhbx0-XFkcmfMEbMFbP5/view?usp=sharing>

Szörényvár Drobeta-Turnu Severin

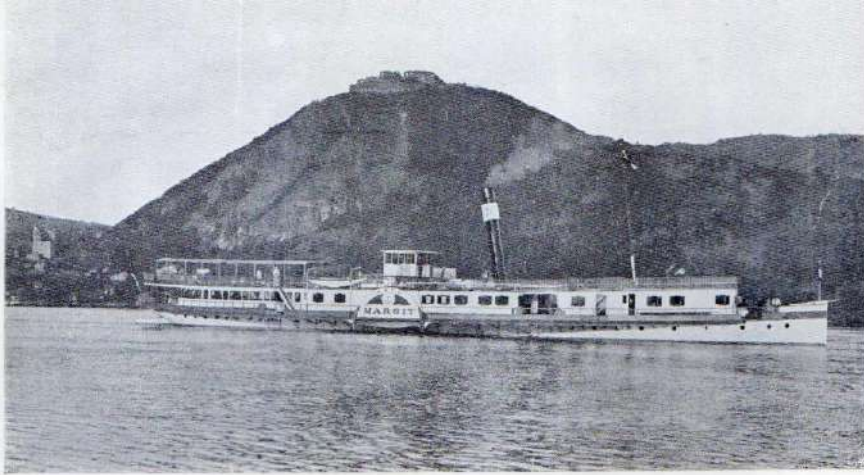
Al-Duna: Belgrád-Orsova-Turnu Severin 1913

Al-Duna történeti térképe 1913 ezen a linken nyitható nagyíthatóan:

<https://drive.google.com/file/d/1GyJcSddFT9WaWwsCu2aP0svmyTlvpqph/view?usp=sharing>

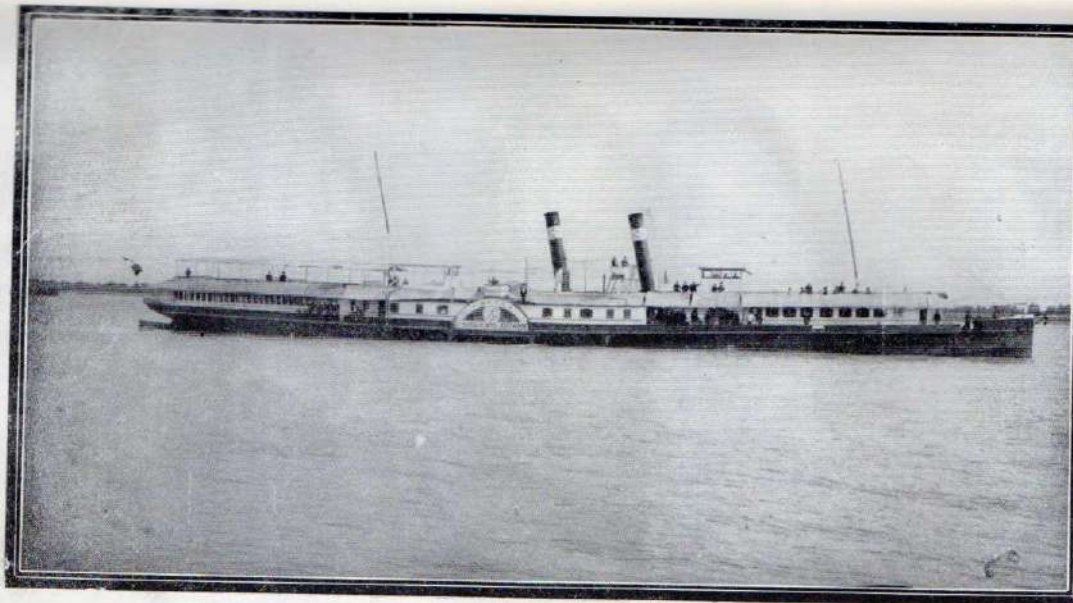
Hajózás a Dunán anno

„Margit” termes gőzös, (közlekedik Zimony—Belgrád—Orsova—Galac között).

„Kazán” vontató gőzös.

„Gróf Széchenyi István” termes gőzös, (közlekedik Zimony—Belgrád—Orsova—Galac között).

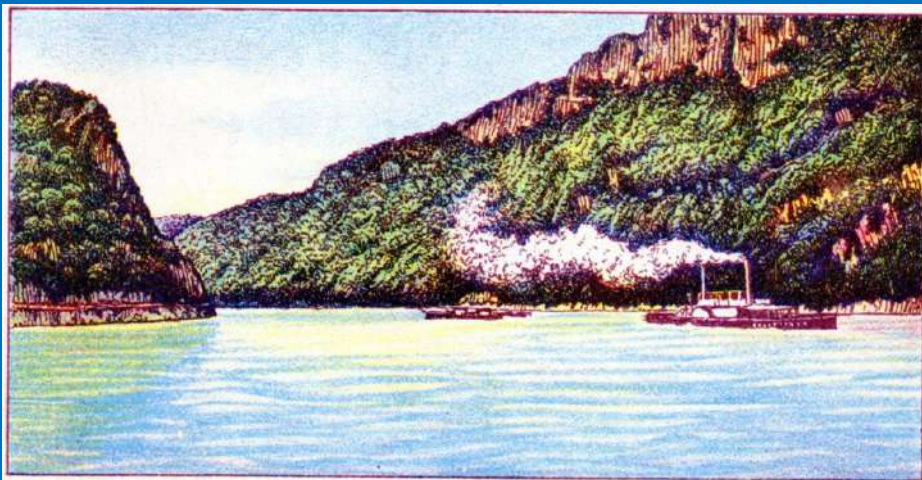
Hajókirándulások.

I. Az Aldunára, a világhírű Kazán-szoros-Vaskapu vidékére és Herkulesfürdőre.

Zimonyig, Báziásig vagy Orsováig vasúttal s azontúl hajóval történik az utazás (lásd az alantiakat).

Európának legnagyobb, legfelségesebb víziútja, ahol évenként az idegenek ezrei megfordulnak, a Dunának az ú. n. Aldunai szakasza, a Kazánszoros-Vaskapu vidéke.

A Kis- és Nagykazán vadregényes szirtfalaival, világhírű zuhatagsorozatával, a Duna közepéből kimeredő Babakáj- és Bivoli-sziklák, az Izlás—Greben—Dojke-Kozla—Kis- és Nagy-Tachtalia és Juc-zuhatagok, a Nagy-Sterbec, Nagy-Sucaru, Kis-Sterbec—Kis-Sucuru s a Kazánszorosnak egyéb hegyóriásai és csodás sziklaképződményei, a Veterani- és Denevér-barlangok, a hajósok réme, a Gospodin-örvény; a történelmi nevezetességű várak: Szendrő (Semendria), Galambóc, Szent-László vára stb., mindmeggannyi csodás alkotásai a természetnek, a melyek lélekemelő, felejthetlen képet nyújtanak.

31. A Kazán szoros bejárata az Aldunán.

1912. évi békebeli dunai hajózási könyvből kiemelve (családi gyűjtemény nagypámtól) társashajóút akkori étlapja első osztály Bp- től Orsovaig. a 2. osztály, meg lejjebb a tengerig más árak voltak.

ÉTEL- ÉS ITAL-ÁRLAP

az I. osztályban.

	Az Orsova feletti vonalakon		Orsova-Galatiz között	
	kor.	fill.	frc.	cts.
Leves	—	20	—	25
Húsleves tojással	—	30	—	35
Hal bármely módon	1	50	1	85
Pisztráng és kecsge nagyság szerint	—	—	—	—
Szardínia, 2 darab	—	60	—	75
Halikra citrommal	1	60	2	—
Halmayonnaise	1	50	1	85
Marhahús mártással és burgonyával	—	80	1	—
Marhahús, körítve	1	10	1	40
Sertéssült burgonyával vagy rizsszel	1	10	1	40
Borjúsült burgonyával vagy rizsszel	1	10	1	40
Rostélyos burgonyával	1	10	1	40
Marha- vagy borjúszelet körítve	1	50	1	85
Beefsteak burgonyával	1	50	1	85
Beefsteak tojással	1	90	2	40
Bécsi szelet burgonyával és citrommal	1	20	1	50
$\frac{1}{4}$ kacsá	1	30	1	65
$\frac{1}{2}$ paprikás csirke	1	30	1	65
$\frac{1}{2}$ rántott csirke	1	30	1	65
$\frac{1}{2}$ sült csirke	1	40	1	75
Egy adag főzelék, rizs, burgonya stb.	—	20	—	25
Ecetes ugorka	—	30	—	35
Burgonya-saláta	—	30	—	35
Zöld vagy vegyes saláta	—	40	—	50
Tatármártás	—	50	—	50
Befőtt gyümölcs, egyszerű	—	50	—	60
Befőtt gyümölcs, vegyes	1	—	1	25
Frankfurti tormával	—	40	—	50
Gulyás burgonyával	—	80	1	—
Pörkölt rizsszel	—	80	1	—
Vaj	—	36	—	45
Szalámi	—	60	—	75
Sódar vagy nyelv	1	10	1	40
Finom felvágott	2	—	2	50
Egy tojás	—	20	—	25
Tojásrántotta vagy tojáslepény	—	60	—	75
Tészta	—	50	—	60
Torta vagy gyümölcsös szelet	—	60	—	75
Omelette naturelle	—	80	1	—
Omelette gyümölcsessel	1	—	1	25

	Az Orsova feletti vonalakon		Orsova-Galatiz között	
	kor.	fill.	frc.	cts.
Omelette soufflée	1	50	1	85
Emmentali sajt	—	40	—	50
Finom sajt	—	50	—	60
Vegyes gyümölcs	—	60	—	75
Giardinetto	1	20	1	50
Kávé, fekete, csésze	—	36	—	45
Kávé, fehér, pohár	—	40	—	50
Kávé, fehér, adag	—	52	—	65
Csokoládé, csésze	—	50	—	60
Csokoládé, adag	—	70	—	90
Tea, rummal vagy tejszínnel	—	80	1	—
Tejszín, pohár	—	24	—	30
Házikenyer	—	04	—	05
Kalács	—	06	—	10
Kétszersült	—	16	—	20
Szilvórium	—	20	—	25
Rum	—	30	—	35
Benediktini, eredeti	—	60	—	75
Chartreuse, eredeti	—	60	—	75
Cognac	—	60	—	75
Sherry	1	—	1	25
Magyarádi $\frac{1}{2}$ palack	—	80	1	—
Villányi $\frac{1}{2}$ palack	—	80	1	—
Somlói $\frac{1}{2}$ palack	1	20	1	50
Budai $\frac{1}{2}$ palack	1	20	1	50
Sashegyi $\frac{1}{2}$ palack	1	60	1	95
Pezsgő (belföldi)	8	—	10	—
Pezsgő (francia)	15	—	19	—
Asztali bor, pohárban $\frac{3}{10}$ l.	—	42	—	50
Sör, nagy palack	—	60	—	70
Sör, ászok, pohár $\frac{3}{10}$ l.	—	40	—	50
Sör, ászok, pohár $\frac{3}{10}$ l.	—	24	—	30
Palack szikviz	—	24	—	30
1 palack Szt-Margitszigeti üdítővíz	—	30	—	35
1 " buziási „Phönix”	—	30	—	35
1 " Kristályforrás ásványvíz	—	30	—	35
1 " borszéki víz	—	40	—	50
1 " pécsi „Tettye”-viz	—	24	—	30

Társasebéd 3 kor (3 frcs 75 cts)

(leves, körített marhahús mártással, kétféle sült vegyes salátával, tészta, kenyér, ital nélkül.) 12 órakor találatik s már egy személy is kaphat.

Teríték 5 kor. (6 frcs)

(leves, dunai hal, körített marhahús mártással, szárnyas és egyéb sült vegyes salátával és befőttel, tészta, idényszerű gyümölcs, sajt, kenyér (ital nélkül). 12 órától kezdve áll rendelkezésre.

HERKULESFÜRDŐ ANNO

HERKULESFÜRDŐ

Gyógyfürdő (állami kezelésben) Krassó-Szörény vármegyében, 168 m. tengerszín feletti magasságban fekszik, a vadregényes Csernavölgyben, 20 percnire a m. kir. államvasutak hasonnevű állomásától. Természetes 56° C. meleg sós és konyhasós kénesforrások. A sósfürdők általános gyengeség, vérszegénység, ideggyengeség, vese- és hólyagbajok, görvélkór és mirigydaganatok; a konyhasós kénesfürdők izom- és inzsugorodás, ízületi merevség, csuzos idegbántalmak és ischias ellen kitűnőek. Hidegvizgyógyintézet, uszoda. Ivókura. Elsőrangú gyógyterem. Elsőrangú szállók. Szabályozott mérsékelt árak.

Idény májustól szeptember végéig, azonban egyes fürdők és szállók egész éven át nyitva vannak. Ismertetővel és mindennemű felvilágosítással szolgál a magyar királyi fürdőigazgatóság.

MAGYARORSZÁG ÁLLAMI GYÓGYFÜRDŐI ÉS ÜDÜLŐTELEPEI.

Herkulesfürdő.

Az egykori Osztrák—Magyar Monarchia boldog békeidőszakát idéző üdülőjének, Herkulesfürdőnek (Herkulesbad) a jó híre sajnos csak a múlté, a hajdani fényes paloták, fürdőtelepek, villák — ahová a birodalom minden részéből érkeztek az előkelőségek - napjainkra sajnos csak siralmas romhalmazok, elhanyagolt állapotban sínylődő és dűledező épületek.

HERKULESFÜRDŐ - Báile Herculane

Herkulesfürdő Európa legrégebb ismert fürdője, vizeinek gyógyerejét már a rómaiak is ismerték és használták. Trajánusz császár idejében, 105-107 között, a rómaiak fürdőket létesítettek itt „Herkules szent vizeihez” néven.

A fürdőt csupán 1817-ben kezdik nagy erővel újra kiépíteni, fejleszteni: utat építenek és a Cserna folyót szabályozzák. Ekkor kapja meg a mai napig használt Herkulesfürdő nevet az addig viselt Mehádiai fürdők név helyett.

Krassó-Szörény megyéhez tartozó üdülővároska a vad és zuhatagos Cserna völgyében fekszik, hatalmas meredek mészkő sziklával körülvéve. Fenséges panorámát nyújtanak a település fölé magasodó Mehádiai-hegység részét képező Domogléd fehér, impozáns sziklás bércei.

HERKULESFÜRDŐ

A fürdőváros legrégebbi része a Herkules tér, a teret magas hajdani pompás szállók és fürdőhelyek övezik.

A Herkules tér közepén emelkedik a település szimbólumává vált, ágyúacélból öntött Herkules-szobor. A szobrot 1847-ben emelték egy szürke márványból faragott vízkútra.

HERKULESFÜRDŐ

A Cserna völgyében lévő fürdőhely fénykorát a XIX. század közepétől élte. Ekkor épült fel a mai napig látható számos monumentális épület, mint a gyógycsarnok, a Rezső- és a Ferenc József-udvar, a kupolás Szapáry-fürdő és számos magánvilla. A Monarchia előkelőségei, köztük Ferenc József császár és felesége, Sisi gyakran és szívesen tartózkodott Herkulesfürdőn.

Herkulesfürdői emlék dalfeldolgozások

<https://www.youtube.com/watch?v=YwIDBdGEFXg&t=1s>

<https://www.youtube.com/watch?v=m1Tq8E5LYao>

Erzsébet királyné nyomában Herkulesfürdőn
(2 old- Kovács Attila-2016)

<https://drive.google.com/file/d/1wMhn-OzZ-CG8c-plGYo-UfLHZM0zeFlp/view?usp=sharing>

A XIX. század második felében tovább nő a fürdő hírneve, hiszen számos diplomata találkozóhelye lesz. A Vaskapu-csatorna felavatásakor Herkulesfürdőn találkozott Ausztria-Magyarország, Románia és Szerbia uralkodója. 1945 után a fürdőváros infrastruktúrája fokozatosan romlik, annak ellenére, hogy számos 10-15 emeletes szálloda épül a település új részén. Sajnos a Monarchia fénykorát idéző épületek nagyon rossz, elhanyagolt állapotban vannak

HERKULESFÜRDŐ vasútállomás

2021 évi útfilm Herkulesfürdő és az Al-Duna 30 perctől
<https://www.youtube.com/watch?v=4o4vVqCxDz4&t=1149s>

a Bánátban, az Al-Dunánál - Herkulesfürdő II. rész
<https://www.youtube.com/watch?v=EOclY0YSxSo>

a mai Herkulesfürdő -szomorú nézet
<https://www.youtube.com/watch?v=h-Lvj2toSms>

1874-1878 között megépült a vasút, összekötve Herkulesfürdőt Temesvárral. A vasútállomás, amelyet 1886-ban avattak fel, a Belareka és a Cserna folyó összefolyásának közelében épült fel, August de Serres osztrák építész tervei alapján. A színes, mázas cserepekkel díszített épület sokak szerint a Monarchia legszebb vasútállomása, amely Mária Terézia császárnő Bécs-közi vadász-kastélyára emlékeztet.

HERKULESFÜRDŐ

Magic Panzió

BUZIÁSFÜRDŐ

BIGÉR VIZESÉS

Bigér-vizesés

https://drive.google.com/file/d/1kYipx7Nw9cc51g38KGh_ttbSPwM42wCf/view?usp=sharing

Ógerlistye, malmok völgye

Lugos város

Lugos város

Rescicabánya, mozdonymúzeum

